

Definicije i odrednice prikupljanja zdravstveno-statističkih podataka (isključujući podatke o zdravstvenoj potrošnji) 1.dio

EUROPSKA KOMISIJA - EUROSTAT – Statistički ured Europske unije

Uvodne napomene

Eurostat, OECD i SZO jedanput godišnje prikupljaju zdravstveno-statističke podatke o zdravstvenoj skrbi u koje nisu uključeni i podaci o zdravstvenoj potrošnji. Međutim, vremenski obuhvat podataka, značajke, pokazatelji i države nisu isti u bazama podataka navedenih organizacija. Cilj je ovog dokumenta osigurati istovjetne definicije za skupinu podataka koji se odnose na nefinancijske zdravstvene pokazatelje, a koje redovito prikupljaju Eurostat i OECD. Definicije se odnose na sljedeće podatke:

- zapošljavanje u zdravstvu («radna snaga»);
- kreveti (u bolnicama – HP.1 te u ustanovama za zdravstvenu njegu i smještaj – HP.2); te o
- medicinskoj opremi visoke tehnologije (tehnološki napredna medicinska oprema).

Primjena jedinstvenih definicija prvi je korak prema boljoj koordinaciji i usklađivanju prikupljanja međunarodnih podataka. Gdje god je to moguće, u primjeni su međunarodno usuglašene definicije i standardi. Iako su se Eurostat i OECD usuglasili vezano uz korištenje istih pojmova u svojim bazama podataka, SZO može koristiti nešto drugačije pojmove koji najčešće imaju isto značenje.

U cilju oblikovanja jedinstvenih definicija 5. travnja 2006 (1). godine održan je prvi sastanak između Eurostat-a i OECD-a. Pripremljen je Popis zajedničkih pojmova prema godišnjim zahtjevima za prikupljanje podataka od strane Eurostat-a i OECD-a, a za svaki pojam uspoređene su postojeće definicije koje koriste Eurostat, OECD i SZO. Na temelju tih materijala te rasprave tijekom sastanka, razmatrane su i usuglašene definicije za one pojmove koje rutinski prikupljaju Eurostat i OECD (2). Drugi je sastanak održan 13. ožujka 2007. (3) Eurostat, OECD i SZO planiraju nastaviti rad na unaprjeđivanju i usklađivanju definicija i za druge pojmove iz područja zdravstvene statistike koji se odnose na nefinancijske zdravstvene pokazatelje (u bolničkoj i izvanbolničkoj zdravstvenoj statistici).

U pogledu definicija o zapošljavanju u zdravstvu važno je napomenuti da će neke od trenutno važećih definicija koje se temelje na standardu ISCO 88 možda biti promijenjene u skladu s ISCO revizijama planiranim za 2008. godinu.

A. Definicije o zapošljavanju u zdravstvu («radna snaga»)

1. LIJEČNICI

Liječnici (doktori medicine), prema definiciji ISCO 88 (šifra 2221) primjenjuju preventivne i kurativne mjere, unaprjeđuju i razvijaju nova medicinska znanja, vještine i operativne metode te provode istraživanja na području medicine i zdravstvene zaštite.

Liječnici koji obavljaju liječničku praksu izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima.

Njihovi zadaci su: liječnički pregledi i dijagnosticiranje bolesti, propisivanje lijekova te liječenje dijagnosticiranih bolesti, poremećaja ili ozljeda, specijalističko medicinsko ili kirurško zbrinjavanje (liječenje) određenih vrsta bolesti, poremećaja ili ozljeda, savjetovanje i primjena preventivnih mjera i liječenja.

Definicijom su obuhvaćene:

- osobe koje su završile sveučilišni studij medicine (i stekle odgovarajuću diplomu) te posjeduju licencu za rad,
- stažisti i specijalizanti s odgovarajućom diplomom, a koji sudjeluju u liječenju pod nadzorom drugih liječnika za trajanja poslijediplomskog stažiranja ili specijalizacije u zdravstvenoj ustanovi,
- liječnici zaposleni u zdravstvenim ustanovama/ordinacijama i samozaposleni liječnici koji pružaju usluge neovisno o mjestu pružanja usluga u zdravstvenom sustavu (javna zdravstvena služba i privatni sektor) te neovisno o načinu zapošljavanja
- strani liječnici koji imaju licencu za rad i aktivno se bave medicinom u svojoj zemlji.

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- studenti koji još nisu diplomirali,
- zubari, stomatolozi i stomatolozi – oralni kirurzi
- liječnici koji rade u zdravstvenoj administraciji, na istraživanju ili drugim poslovima koja isključuju izravan rad s pacijentima,
- nezaposleni i umirovljeni liječnici,
- liječnici koji rade u inozemstvu.

Profesionalno aktivni liječnici su liječnici koji obavljaju liječničku praksu i drugi liječnici kojima je liječničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla.
Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka).

Definicijom su obuhvaćeni:

- liječnici koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima,
- liječnici koji provode istraživanja bolesti i poremećaja u humanoj medicini kao i preventivnih i kurativnih metoda,
- liječnici koji sudjeluju u razvoju i provedbi javnozdravstvenih zakona i drugih propisa koji se odnose na sigurnost i promicanje zdravlja u zajednici,
- liječnici koji rade na uređivačkim i recenzentskim poslovima vezanim uz objavljivanje znanstvenih i stručnih članaka kao i na zdravstvenim izvješćima,
- liječnici koji rade na drugim radnim mjestima koja zahtijevaju liječničko obrazovanje (zdravstvena administracija i organizacija)

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- liječnici na radnom mjestu koje ne zahtijeva liječničko obrazovanje,
- nezaposleni i umirovljeni liječnici,
- liječnici koji rade u inozemstvu.

Ekonomski aktivni liječnici su liječnici koji obavljaju liječničku praksu, profesionalno aktivni liječnici i liječnici koji ne koriste svoje liječničko obrazovanje za potrebe sadašnjeg posla.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka. Eurostat trenutačno ne prikuplja podatke prema navedenoj definiciji već je daje radi cjelovitosti.

Definicijom su obuhvaćeni:

- liječnici koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima,
- liječnici kojima je liječničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- liječnici kojima liječničko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija).

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- nezaposleni i umirovljeni liječnici,
- liječnici koji rade u inozemstvu.

Liječnici s licencom za rad su liječnici koji obavljaju liječničku praksu, profesionalno i ekonomski aktivni liječnici te registrirani liječnici koji imaju pravo obavljati liječničku praksu kao zdravstveni radnici.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka).

Definicijom su obuhvaćeni:

- liječnici koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima,
- liječnici kojima je liječničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- liječnici kojima liječničko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija).
- liječnici registrirani kao zdravstveni radnici koji imaju licencu za rad, ali zbog određenih razloga nisu ekonomski aktivni u svojoj zemlji (npr. nezaposleni ili umirovljeni liječnici),
- liječnici koji rade u inozemstvu.

Liječnik opće prakse je liječnik (doktor medicine) koji ne ograničava svoj rad na određene kategorije bolesti i preuzima odgovornost pružanja kontinuirane i sveobuhvatne zdravstvene zaštite ili upućivanja drugim zdravstvenim stručnjacima. U nekim zemljama opća se praksa tretira kao

specijalizacija.

2. STOMATOLOZI

Stomatolozi, prema definiciji ISCO 88 (kod 2222) primjenjuju liječničko znanje na području stomatologije, unaprjeđuju i razvijaju nova znanja, vještine i operativne metode te provode istraživanja. Stomatologija podrazumijeva pružanje sveobuhvatne zdravstvene zaštite zubi i usne šupljine uključujući prevenciju, dijagnozu i liječenje njihovih bolesti i poremećaja.

Stomatolozi koji obavljaju stomatološku praksu izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima.

Zadaci stomatologa koji obavljaju stomatološku praksu obuhvaćaju: postavljanje dijagnoze, savjetovanje i pružanje potrebnog stomatološkog liječenja, pružanje kirurškog, medicinskog i drugih oblika liječenja određenih vrsta stomatoloških i oralnih bolesti i poremećaja.

Definicijom su obuhvaćeni:

- osobe koje su završile sveučilišni studij stomatologije (i stekle odgovarajuću diplomu) te posjeduju licencu za rad,
- stažiste (koji imaju odgovarajuću diplomu i pružaju usluge pod nadzorom drugih stomatologa ili zubnih specijalista na području stomatologije tijekom njihovog poslijediplomskog stažiranja u zdravstvenoj ustanovi),
- stomatolozi zaposleni u zdravstvenim ustanovama neovisno o mjestu pružanja usluga u zdravstvenom sustavu (javna zdravstvena služba ili privatni sektor) i neovisno o načinu zapošljavanja
- strani stomatolozi koji imaju licencu za rad i aktivno obavljaju stomatološku praksu u svojoj zemlji.

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- studenti koji još nisu diplomirali,
- stomatolozi koji rade u zdravstvenoj administraciji, na istraživanjima ili drugim položajima koji isključuju izravan rad s pacijentima,
- nezaposleni i umirovljeni stomatolozi,
- stomatolozi koji rade u inozemstvu.

Profesionalno aktivni stomatolozi su stomatolozi koji obavljaju stomatološku praksu i drugi stomatolozi kojima je stomatološko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka.

Definicijom su obuhvaćeni:

- stomatolozi koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima,
- stomatolozi koji provode istraživanja oralnog zdravlja i zubne zaštite,
- stomatolozi koji sudjeluju u javnozdravstvenim programima i akcijama za održavanje i unaprjeđenje oralnog zdravlja i zubne zaštite,
- stomatolozi koji rade na uređivačkim i recenzentskim poslovima vezanim uz objavljivanje znanstvenih i stručnih članaka kao i na zdravstvenim izvješćima,
- stomatolozi koji obavljaju druge poslove koji zahtijevaju stomatološko obrazovanje (zdravstvena administracija i organizacija).

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- stomatolozi čiji posao ne zahtijeva stomatološko obrazovanje,
- nezaposleni i umirovljeni stomatolozi,
- stomatolozi koji rade u inozemstvu.

Ekonomski aktivni stomatolozi su stomatolozi koji obavljaju stomatološku praksu, profesionalno aktivni stomatolozi i stomatolozi koji ne koriste svoje stomatološko obrazovanje za potrebe sadašnjeg posla.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka. Eurostat trenutačno ne prikuplja podatke prema navedenoj definiciji, već je daje radi cjelovitosti.

Definicijom su obuhvaćeni:

- stomatolozi koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima,
- drugi stomatolozi kojima je stomatološko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- ostali stomatolozi kojima stomatološko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija).

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- nezaposleni i umirovljeni stomatolozi,
- stomatolozi koji rade u inozemstvu.

Stomatolozi s licencom za rad su stomatolozi koji obavljaju stomatološku praksu, profesionalno i ekonomski aktivni stomatolozi te registrirani stomatolozi koji imaju pravo obavljati stomatološku praksu kao zdravstveni radnici na području stomatologije.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka).

Definicijom su obuhvaćeni:

- stomatolozi koji izravno provode zdravstvenu skrb odnosno pružaju usluge pacijentima
- drugi stomatolozi kojima je stomatološko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- ostali stomatolozi kojima stomatološko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija),
- stomatolozi registrirani kao zdravstveni radnici koji imaju licencu za rad, ali zbog određenih razloga nisu ekonomski aktivni u svojoj zemlji (npr. nezaposleni ili umirovljeni stomatolozi),
- stomatolozi zaposleni u inozemstvu.

3. LJEKARNICI

Ljekarnici, prema definiciji ISCO 88 (kod 2224), primjenjuju ljekarnička znanja i vještine pripremajući, izdavajući ili prodavajući ljekovite pripravke i lijekove.

Ljekarnici koji obavljaju ljekarničku praksu pripremaju, izravno izdaju ili prodaju lijekove korisnicima uz davanje uputa ili savjeta o primjeni lijeka.

Zadaci ljekarnika koji provode ljekarničku praksu uključuju: pripremu i vođenje pripreme lijekova prema receptima doktora medicine i stomatologije, pripremu magistralnih pripravaka, provjeru preporučenih doza na receptu i pacijentovo razumijevanje vezano uz uzimanje lijeka te moguće interakcije s drugim lijekovima, izdavanje lijekova u bolnici ili u ljekarnama.

Definicijom su obuhvaćene:

- osobe koje su završile sveučilišni studij farmacije (i stekle odgovarajuću diplomu) i posjeduju licencu za rad,
- ljekarnici zaposleni u zdravstvenim ustanovama i apotekama i samozaposleni ljekarnici koji pružaju usluge neovisno o mjestu pružanja usluga u zdravstvenom sustavu (javna zdravstvena služba i privatni sektor)
- strani ljekarnici koji posjeduju licencu za rad i aktivno obavljaju ljekarničku praksu u svojoj zemlji.

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- studenti koji još nisu diplomirali,
- ljekarnici koji rade u zdravstvenoj administraciji, na istraživanjima i drugim poslovima koji isključuju izravan rad s korisnicima,
- nezaposleni i umirovljeni ljekarnici,
- ljekarnici koji rade u inozemstvu.

Profesionalno aktivni ljekarnici su ljekarnici koji obavljaju ljekarničku praksu i drugi ljekarnici kojima je ljekarničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka.

Definicijom su obuhvaćeni:

- ljekarnici koji izravno pružaju usluge korisnicima,
- ljekarnici koji provode istraživanja i ispitivanja lijekova radi utvrđivanja podrijetla, čistoće i koncentracije,
- ljekarnici koji sudjeluju u razvoju kontrola i propisa,
- ljekarnici koji rade na uređivačkim i recenzentskim poslovima vezanim uz objavljivanje znanstvenih i stručnih članaka,
- ljekarnici na drugim poslovima koji zahtijevaju ljekarničko obrazovanje (zdravstvena administracija i organizacija).

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- ljekarnici na takvim radnim mjestima koja ne zahtijevaju ljekarničko obrazovanje,
- nezaposleni i umirovljeni ljekarnici,
- ljekarnici koji rade u inozemstvu.

Ekonomski aktivni ljekarnici su ljekarnici koji obavljaju ljekarničku praksu, profesionalno aktivni

ljekarnici i ljekarnici koji ne koriste svoje ljekarničko obrazovanjem za potrebe sadašnjeg posla.
Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka. Eurostat trenutačno ne prikuplja podatke prema navedenoj definiciji, već je daje radi cjelovitosti.

Definicijom su obuhvaćeni:

- ljekarnici koji izravno pružaju usluge korisnicima,
- ljekarnici kojima je ljekarničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- ljekarnici kojima ljekarničko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija),

Definicijom nisu obuhvaćeni:

- nezaposleni i umirovljeni ljekarnici te
- ljekarnici koji rade u inozemstvu.

Ljekarnici s licencom za rad su ljekarnici koji obavljaju ljekarničku praksu, profesionalno i ekonomski aktivni ljekarnici i drugi ljekarnici kojima je ljekarničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla.

Napomena: OECD ne prikuplja ovu vrstu podataka.

Definicijom su obuhvaćeni:

- ljekarnici koji izravno pružaju usluge korisnicima,
- ljekarnici kojima je ljekarničko obrazovanje preduvjet za obavljanje posla,
- ljekarnici kojima ljekarničko obrazovanje NIJE preduvjet za obavljanje sadašnjeg posla (npr. vozač taksija),
- ljekarnici registrirani kao zdravstveni radnici i s licencom za rad, ali koji zbog određenih razloga nisu ekonomski aktivni u svojoj zemlji (npr. nezaposleni ili umirovljeni).
- ljekarnici koji rade u inozemstvu.

4. MEDICINSKE SESTRE

Napomena: Sljedeće specifikacije ne odnose se na trenutni obuhvat podataka o sestrama za potrebe OECD-a

Razvrstavanje sestrinskog osoblja

Razvrstavanje medicinskih sestara u određene podskupine se temelji na preporukama Eurostatove radne grupe iz 2004. godine (Task Force for «European data on nurses») uz naknadno uvrštene izmjene u skladu s prikupljenim podacima Eurostata za 2006. godinu.4.

C	Kategorija	Naziv/Opis
1		Primalje
2		Kvalificirane medicinske sestre
	1+2	Ukupan br. kvalificiranih medicinskih sestara i primalja
3		Pomoćne medicinske sestre (associate nurses)
	2+3	Ukupno medicinske sestre (kvalificirane i pomoćne medicinske sestre)
	1+2+3	Ukupan broj sestrinskog osoblja
4		Osoblje za njegu (caring personnel) - npr. pomoćno osoblje za njegu bolesnika ili pomoćno sestrinsko osoblje (nursing aids, assistants)
	1+2+3+4	Ukupan broj sestrinskog i njegovateljskog osoblja

U cilju uspostave popisa zdravstvenih radnika prema jedinstvenim međunarodnim kriterijima preporuča se kategorizacija sestrinskog osoblja prema preporukama Eurostatove radne grupe iz 2004. godine koje su dostavljene svim zemljama 2005. godine.

Nadalje, slijede osnovne definicije koje će pomoći pri razvrstavanju sestrinskog osoblja iz dogovorenih kategorija na nacionalnoj razini u kategorije prema međunarodno usuglašenim kriterijima.

Primalja je osoba sa završenim obrazovnim programom za primalje, koji je priznat u dotičnoj državi,

sa kvalifikacijama potrebnim za registraciju i/ili zakonsku licencu za obavljanje primaljske prakse.

(4) Podgrupe «opće» medicinske sestre odnosno medicinske sestre kvalificirane za «opću skrb» i „usmjerene» medicinske sestre ili medicinske sestre kvalificirane za «specijaliziranu skrb» su izostavljene. Dodana je grupa „1+2+3 Ukupan broj sestričkog osoblja”.

Medicinska sestra je kvalificirana osoba sa završenim programom osnovnog obrazovanja za medicinske sestre, ovlaštena za obavljanje sestričke prakse u svim dijelovima zdravstvenog sustava u svojoj zemlji. (Definicija se odnosi na kategoriju „2+3 Ukupno medicinske sestre” u gornjoj tablici.)

Međunarodna standardna klasifikacija zanimanja (The International Standard Classification of Occupations, verzija iz 1988. godine) (ISCO 88)

klasificira zdravstveno osoblje prema zanimanju i vještinama koje su potrebne za obavljanje posla. Razlike između «Glavnih skupina» u ISCO klasifikaciji se temelje na razlikama u obrazovanju.

Definicije sestričkog zdravstvenog osoblja, prema ISCO-u:

Kvalificirane medicinske sestre i primalje, prema definiciji ISCO 88 (šifra 2230). Medicinske sestre pomažu liječnicima u njihovom poslu, rješavaju hitne slučajeve u njihovom odsustvu te pružaju stručnu zdravstvenu njegu bolesnima, ozlijeđenima, tjelesnim invalidima i duševno oboljelima te drugima kojima je njega potrebna, a primalje porađaju i asistiraju pri porođaju, pružaju prenatalnu i postnatalnu njegu te savjetuju roditelje o njezi djeteta.

Pomoćne sestre su pomoćne medicinske sestre i primalje, prema definiciji ISCO 88 (šifra 323). Pomoćne medicinske sestre (3231) pružaju sestričku njegu bolesnima, ozlijeđenima i drugim osobama kojima je njega potrebna te, u odsustvu liječnika ili kvalificiranih medicinskih sestara, rješavaju hitne slučajeve. Pomoćne primalje (3232) porađaju ili asistiraju liječniku ili kvalificiranoj primalji pri porođaju, pružaju prenatalnu i postnatalnu skrb te savjetuju roditelje o njezi djeteta.

Osoblje za njegu, prema definiciji ISCO 88 (kod 5132) - osoblje za njegu u zdravstvenim ili socijalno-zdravstvenim ustanovama («institution-based personal care workers») (5132) obavlja jednostavne zadatke asistiranja liječnicima, medicinskim sestrama, primaljama i stomatolozima ili njihovim pomoćnicima. Osoblje koje provodi njegu u kući («home-based personal care workers») (šifra 5133) pomaže u održavanju osobne higijene i drugih oblika njege osobama kojima je takva njega potrebna u njihovima domovima zbog njihove tjelesne ili duševne bolesti, invalidnosti ili iznemoglosti vezane uz starost. I osoblje za njegu bi trebalo uključiti u izvještajne tablice o sestričkom osoblju.

Medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu koje radi u praksi s pacijentima su **izravni pružatelji zdravstvenih usluga**.

Profesionalno aktivne medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu su medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu koje radi u praksi s pacijentima te druge medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu kojima je njihovo obrazovanje preduvjet za obavljanje posla.

Eurostat trenutačno ne prikuplja podatke prema navedenoj definiciji, već je daje radi cjelovitosti.

Ekonomski aktivne medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu su medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu koje radi u praksi s pacijentima, profesionalno aktivne medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu, kao i medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu kojima njihovo medicinsko obrazovanje NIJE potrebno za obavljanje sadašnjeg posla.

Medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu s licencom za rad su medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu koje u praksi izravno radi s pacijentima, profesionalno aktivne medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu, kao i medicinske sestre, primalje i osoblje za njegu koje je registrirano i ima pravo obavljati svoju praksu.

5. FIZIOTERAPEUTI

Napomena: OECD ne prikuplja podatke ovu vrstu podataka

Fizioterapeuti i osoblje koje pomaže u fizioterapiji, prema definiciji ISCO 88 (šifra 3226) provode liječenje bolesti i poremećaja mišićno-koštanog, cirkulacijskog i živčanog sustava korištenjem fizioterapijskih metoda poput pokretanja, vježbi, masaže te ultrazvukom, grijanjem, laserom i drugim tehnikama ili primjenjuju druge fizioterapijske metode i sredstva kao dio liječenja (privremeno) onesposobljenih osoba, zbog tjelesnih i/ili duševnih poremećaja i invaliditeta.

Fizioterapija (prema definiciji EUCOMP-a) je primjena jedne ili više sljedećih terapija za poboljšanje ili oporavak motoričkih funkcija: terapija pomicanjem/pokretanjem/vježbanjem, terapija masažom, fizioterapija u užem smislu, tj. primjena fizičkih podražaja, elektroterapija, ultrazvučna terapija,

termoterapija, hidroterapija, balneoterapija ili elektrodijagnostika, izuzev primjene ionizirajućih zraka.

Fusnote:

1 SZO je također pozvan na sastanak, ali nisu mogli sudjelovati. SZO-ovi su materijali, međutim, korišteni u raspravama.

2 OECD nije pružio potporu definicijama pojmova koje je prikupio isključivo Eurostat.

3 Prisustvovali su Eurostat, OECD i SZO-Euro.

Prijelaz na 2.dio